

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
SO-III.431.4.2017

Olsztyn, 31 maja 2017 r.

Pan
Bohdan Mohyla
Wójt Gminy Pozezdrze
ul. 1 Maja 1A
11-610 Pozezdrze

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę problemową przeprowadzono w Urzędzie Gminy w Pozezdrzu NIP 845-100-69-19, REGON 000538320 z siedzibą przy ul. 1 Maja 1A, 11-610 Pozezdrze, w którym siedzibę ma Urząd Stanu Cywilnego w Pozezdrzu.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli kierownikiem jednostki kontrolowanej był Wójt Gminy Pan Bohdan Mohyla, który sprawuje tę funkcję od 8 grudnia 2014 r. (*akta kontroli str. 12-15*).

Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu jest zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 2064) Wójt Gminy Pan Bohdan Mohyla. Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu jest Pani Magdalena Mieczkowska.

Kontrolę przeprowadził kontroler z Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie starszy inspektor wojewódzki Beata Mamińska-Pietrzak, która okazała legitymację służbową nr 34/2014 wydaną przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie. Kontrola została przeprowadzona na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.229.2017 z dnia 29 marca 2017 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli str. 10-11*).

Kontrolę rozpoczęto i zakończono 4 kwietnia 2017 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 1/2017.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz.1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 525 ze zm.), w związku z art. 11 ust. 1 oraz art. 6 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 2064) oraz art. 14 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz.10).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

W wyniku przeprowadzonej kontroli dwudziestu dziewięciu aktów stanu cywilnego, trzech decyzji, dwóch zaświadczeń, dwudziestu sześciu wniosków o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego, dziewiętnastu aktów przeniesionych do rejestru stanu cywilnego, przeglądzie dokumentów, na podstawie których zatrudnione są osoby w urzędzie stanu cywilnego oraz po przeprowadzonych oględzinach lokalu urzędu stanu cywilnego, poczyniono następujące ustalenia w zakresie:

1. Organizacji Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy w Pozezdrzu nadanym Zarządzeniem Nr 86/15 Wójta Gminy Pozezdrze z 7 lipca 2015 r., Urząd Stanu Cywilnego nadzorowany jest bezpośrednio przez Wójta (*akta kontroli str. 16-33*).

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu sprawował Wójt Gminy Pan Bohdan Mohyla. Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu była Pani Magdalena Mieczkowska, która w ramach awansu wewnętrznego, od 29 października 2014 r., objęła stanowisko Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu, a następnie w związku ze zmianą Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Pozezdrzu, zatrudniona została w wymiarze 1/3 etatu na stanowisku Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu (*akta kontroli str. 34-37*). W Urzędzie Stanu Cywilnego w Pozezdrzu na stanowisku inspektora ds. obywatelskich zatrudniony był również Pan Andrzej Fliszkiewicz (*akta kontroli str. 54-55*).

Zastępcą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego Pani Magdalena Mieczkowska⁴ ukończyła

studia na kierunku pedagogika i uzyskała tytuł magistra oraz ukończyła studia podyplomowe z zakresu administracji (*akta kontroli str. 38-41*). Wobec czego Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu posiada wykształcenie wskazane w art. 8 ust.1 pkt 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Warunki lokalowe Urzędu Stanu Cywilnego – pomieszczenia Urzędu Stanu Cywilnego znajdują się na parterze budynku Urzędu Gminy w Pozezdrzu. W skład lokalu wchodzi: pokój pracy zastępcy kierownika stanu cywilnego oraz sala ślubów. Pomieszczenie, w którym przechowywane są księgi i akta zbiorowe wyposażone jest w higrometr, termometr oraz sprzęt gaśniczy.

Sala ślubów Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu umożliwia zawarcie związku małżeńskiego w formie uroczystej (*akta kontroli str. 60-67*).

Księgi stanu cywilnego – stan techniczny dobry. Wszystkie księgi oprawiane są w twarde oprawy. Księgi ustawiane są w metalowej szafie w pokoju pracy (*akta kontroli str. 60-67*). Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, księgi stanu cywilnego winny być przechowywane w archiwum urzędu stanu cywilnego stanowiącym pomieszczenie zapewniające należyte ich zabezpieczenie przed uszkodzeniem, zniszczeniem, kradzieżą oraz dostępem osób trzecich. Przyczyną powstania uchybienia jest sytuacja lokalowa Urzędu Gminy. Skutkiem uchybienia jest niewłaściwe przechowywanie ksiąg stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za brak pomieszczenia na potrzeby archiwum urzędu stanu cywilnego jest Wójt Gminy.

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Pozezdrzu przechowywane są księgi od 1946 r. do 2015 r. (*akta kontroli str. 93*).

Akta zbiorowe – akta zbiorowe do aktów stanu cywilnego przechowywane są w segregatorach. Segregatory nie są przepelnione, co umożliwia wpinanie wpływających dokumentów na bieżąco, bez groźby zniszczenia dokumentów. Stwierdzono jednak, iż dokumenty w aktach zbiorowych prowadzonych do aktów stanu cywilnego, które nie były gromadzone jako dokumenty elektroniczne nie zostały oznaczone numerem i datą sporządzenia aktu, co jest niezgodne z § 43 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. poz. 225). Przyczyną powstania uchybienia jest zmiana w dotychczasowym oznaczeniu akt zbiorowych po wejściu w życie 1 marca 2015 r. Prawo o aktach stanu cywilnego oraz rozporządzeń do niej wydanych. Skutkiem uchybienia jest utrudnienie w odszukaniu akt zbiorowych prowadzonych do konkretnego aktu oraz utrudnienie w ustaleniu chronologii włączania poszczególnych dokumentów do akt zbiorowych. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Wójt i Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego (*akta kontroli str. 96, 114*).

2. Rejestracji stanu cywilnego

A. Urodzenia

W okresie objętym kontrolą sporządzono 6 aktów urodzenia, które poddano kontroli.

Akty urodzenia sporządzono w terminie określonym w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego.

Jeden akt urodzenia sporządzono na podstawie karty urodzenia oraz protokołu zgłoszenia urodzenia, tj. w sposób określony w art. 53 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Zdarzenie zostało zarejestrowane w sposób prawidłowy. Akt sporządzony został przy udziale opiekuna prawnego dziecka (*akta kontroli str. 96*).

Pozostałe akty sporządzone zostały na podstawie dokumentów zagranicznych wpisanych do polskiego rejestru stanu cywilnego.

Transkrypcja aktów urodzenia do rejestru stanu cywilnego na podstawie art. 104 Prawa o aktach stanu cywilnego dokonywana była bez zastrzeżeń. Oryginalne akty zagraniczne, które były podstawą wpisania do rejestru oraz ich tłumaczenie na język polski włączone zostały do akt zbiorowych. W aktach, w „Adnotacjach” prawidłowo wpisywana jest informacja o podstawie wpisania aktu do rejestru. Akty zostały uzupełnione, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową. Pisownia nazw własnych zgodnie z żądaniem wnioskodawców była dostosowana do reguł pisowni polskiej (*akta kontroli str. 96*).

Ustalono jednak, że po dokonaniu jednej transkrypcji, Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu nadał dziecku, którego akt dotyczy numer PESEL (*akta kontroli str. 68, 115, 142-159*). Natomiast zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1, kierownik urzędu stanu cywilnego występuje o nadanie numeru PESEL z urzędu wyłącznie w stosunku do dzieci urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wobec czego, kierownik urzędu stanu cywilnego w żadnym przypadku nie występuje o nadanie numeru PESEL dla dzieci urodzonych za granicą oraz nie występuje o nadanie tego numeru PESEL po rozpatrzeniu wniosku zainteresowanej osoby. Z wyjaśnień Wójta Gminy wynika, że przyczyną powstania nieprawidłowości jest niewylogowanie się pracownika z aplikacji BUSC, w której sporządza się akty stanu cywilnego. Skutkiem nieprawidłowości jest naruszenie zasad dotyczących nadawania numeru PESEL i przekroczenie w tym zakresie swoich uprawnień. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Zastępca Kierownika Urzędu stanu Cywilnego.

Stwierdzono także, że dla wszystkich dzieci, dla których transkrybowano akty urodzenia został nadany numer PESEL, lecz nie został on wpisany w danych przy akcie w polskim rejestrze stanu cywilnego, co jest naruszeniem art. 20 ust. 2 Prawa o aktach stanu cywilnego (*akta kontroli str. 68, 116*). Jak wyjaśnił Wójt Gminy nie uzupełnienie danych przy akcie spowodowane było tym, że pracownik nie został zapoznany z zaleceniami przekazanymi przez organ nadzoru. Wójt Gminy

wskazał również, że po kontroli, uzupełnione zostały dane przy aktach urodzenia o numer PESEL. Numer PESEL jest jedynym łącznikiem między rejestrem stanu cywilnego a rejestrem PESEL, wobec czego brak zapisu przy akcie numeru PESEL będzie skutkował nieaktualizowaniem się rejestru PESEL w zakresie zmian dokonanych w akcie. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Wójt i Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Stanu Cywilnego w Pozezdrzu nie przyjęto żadnego oświadczenia o nadaniu dziecku, którego ojcem nie jest mąż matki, nazwiska jakie nosiłyby ich wspólne dzieci po złożeniu oświadczenia w trybie art. 88 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn. Dz. U. z. 2015 r., poz. 2082), o uznaniu ojcostwa oraz o zmianie nadanego dziecku imienia w ciągu sześciu miesięcy od sporządzenia aktu (*akta kontroli str. 66-67*).

B. Małżeństwa

W okresie objętym kontrolą sporządzono 9 aktów małżeństw.

Oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński przyjęte w sposób określony w art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego przyjął w sposób prawidłowy, tak jak zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa (sześć małżeństw zawartych po złożeniu oświadczeń Kierownikowi (Zastępcy Kierownika) Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu). Akty zostały sporządzone na podstawie protokołu przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński (*akta kontroli str. 96*). Jedno oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński zostało przyjęte przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego poza lokalem urzędu stanu cywilnego, za co, zgodnie z art. 85 ust. 8 w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 4 lutego 2015 r. w sprawie opłaty dodatkowej za przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego (Dz. U. poz. 180), pobrana została opłata dodatkowa w wysokości 1 000 zł (*akta kontroli str. 96*). Nie wnosi się uwag.

W analizowanym okresie w Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu raz zezwolił na skrócenie terminu wskazanego w art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńskiego. Stwierdzono jednak, iż nupturienti nie przedłożyli żadnych dokumentów potwierdzających ich wniosek o skrócenie terminu (*akta kontroli str. 115, 118-123*). Natomiast art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńskiego wskazuje, iż skrócenie miesięcznego terminu oczekiwania na zawarcie związku małżeńskiego, może nastąpić wyłącznie z ważnych względów. Wójt Gminy wskazał, że pisemne wyjaśnienie nupturientów oraz widoczną ciążę przyjęto za wiarygodne i dlatego przychylnie się do wniosku o skrócenie terminu oczekiwania. Przyczyną powstania uchybienia jest niewłaściwa interpretacja przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńskiego. Skutkiem powstania uchybienia jest naruszenie zasad zawierania związków małżeńskich określonych w przepisach Kodeksu rodzinnego

i opiekuńczego. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Zastępca Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

Małżeństwa, o których mowa w art. 1 § 2 i § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego - zaświadczenia, wydawane były na podstawie art. 4¹ § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wydawane są prawidłowo, co sprawdzono na podstawie zaświadczeń od Nr USC.5361.1.2016 do Nr USC.5361.2.2016 (*akta kontroli str. 96*). Akty małżeństw sporządzane były na podstawie zaświadczeń (trzy akty) składanych przez duchownego Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego. Ustalono jednak, że na zaświadczeniach nie potwierdzono daty dostarczenia przez duchownego dokumentu, który jest podstawą do sporządzenia aktu małżeństwa (*akta kontroli str. 115,124-129*). Z wyjaśnień Wójta Gminy wynika, iż przyczyną powstania uchybienia jest zaniedbanie Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego. Skutkiem powstania uchybienia jest brak możliwości ustalenia, czy akt został sporządzony w terminie. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Zastępca Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

Związki małżeńskie zawarte między obywatelami Polski a cudzoziemcami – akt sporządzony został prawidłowo. Cudzoziemiec zgodnie z art. 79 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego złożył zapewnienia o braku przeszkód do zawarcia związku małżeńskiego oraz przedłożył zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego wydane zgodnie z jego prawem ojczystym, a także odpis aktu urodzenia. Przedłożone zaświadczenie miało prawidłową treść i spełniało wszystkie przewidziane prawem wymogi (*akta kontroli str. 96*). Bez uwag.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Stanu Cywilnego w Pozezdrzu nie wydano żadnego zaświadczenia o możliwości zawarcia związku małżeńskiego za granicą, ani nie przyjęto żadnego oświadczenia o powrocie małżonka rozwiedzionego do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa (*akta kontroli str. 66*).

C. Zgony

W okresie objętym kontrolą sporządzono 14 aktów zgonu.

Akty zgonu sporządzano w terminie określonym w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego.

Akty zgonu sporządzane były po dostarczeniu karty zgonu oraz na podstawie protokołu zgłoszenia zgonu (*akta kontroli str. 96*).

Ustalono jednak, iż jeden transkrybowany akt zgonu nie został uzupełniony (*akta kontroli str. 97, 115*). Z wyjaśnień Wójta Gminy wynika, iż nie uzupełniono aktu, ponieważ nie wniosowała o to osoba wnioskująca o transkrypcję. Natomiast należy mieć na uwadze, że uzupełnienia aktu dokonuje się na wniosek lub z urzędu, przy czym, po czynności uzupełnienia aktu z urzędu, nie wydaje się z urzędu odpisu aktu. Ponadto kierownik urzędu stanu cywilnego powinien zawsze dążyć do zupełności aktów stanu cywilnego. Skutkiem nieuzupełnienia aktu jest jego niepełna moc

dowodowa. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Wójt Gminy.

3. Zmian w aktach stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą wykonano łącznie 9 czynności materialno-technicznych na podstawie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego oraz wydano 1 decyzję o odmowie sprostowania aktu. Kontroli poddano sprawy od Nr USC.5352.1.2016 do Nr USC.5352.10.2016 (*akta kontroli str. 97*).

Wszystkie oryginalne dokumenty, które były podstawą do dokonania czynności na podstawie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego włączane były do akt zbiorowych.

Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu nie informował osób, których akty dotyczyły o zamiarze sprostowania czy uzupełnienia aktu, ponieważ wszystkich czynności dokonano na wniosek osoby, której akt dotyczył. Nie wnosi się uwag.

Nanoszone były wzmianki dodatkowe o sprostowaniu lub uzupełnieniu aktu stanu cywilnego.

Wydana decyzja w sprawie odmowy sprostowania aktu stanu cywilnego wydana była prawidłowo, a przeprowadzone postępowanie nie naruszało przepisów procedury administracyjnej.

4. Wydawania odpisów aktów stanu cywilnego oraz zaświadczeń o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub ich braku oraz zaświadczeń o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego

Kontroli poddano wnioski o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego od USC.5362.121.2016 do Nr USC.5362.146.2016, tj. wszystkie wnioski, które wpłynęły do Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu w czwartym kwartale 2016 r. (*akta kontroli str. 97-98*).

Wójt Gminy upoważnił pracownika do spraw obywatelskich Pana Andrzej Fliszkiewicza, między innymi do wydawania odpisów aktów stanu cywilnego i zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby (*akta kontroli str. 56-59*). Jednak w upoważnieniu z 13 lipca 2016 r. Wójt Gminy nie wskazał prawidłowej podstawy upoważnienia pracownika, tj. art. 10 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego (*akta kontroli str. 56-57*). Dopiero kolejne upoważnienie zawierało prawidłową podstawę prawną do dokonywania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Jak wyjaśnił Wójt Gminy przez pomyłkę nie wpisano w upoważnieniu z 13 lipca 2016 r. podstawy prawnej z ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Skutkiem uchybienia jest wydanie wadliwego upoważnienia. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Wójt Gminy.

Odpisy aktów zupełnych oraz skróconych w 25 przypadkach wydane zostały podmiotom określonym w art. 45 Prawa o aktach stanu cywilnego. Jednak stwierdzono, iż jedna ze spraw zainicjowana przez osobę wnioskującą o wydobywanie 4 odpisów aktów stanu cywilnego nie została zakończona przez prowadzącego (*akta kontroli str. 115, 130-141*). Wnioskodawca, który podał, iż nie jest spokrewniony z osobami, których akty dotyczą, wystąpił o odpisy wskazując, iż są one niezbędne w celu stwierdzenia nabycia spadku i zniesienia współwłasności nieruchomości. Na wniosku znajduje się adnotacja inspektora ds. obywatelskich, że odpisów nie odebrano. Wójt Gminy wyjaśnił, że 8 listopada 2016 r. wnioskodawca wystąpił o wydanie odpisów, po które się nie zgłosił, ale 17 lutego 2017 r. złożył kolejny wniosek i po uiszczeniu opłaty skarbowej odpisy zostały wydane. Oznacza to, że organ nie załatwił wniosku i pozostawał w bezczynności, albowiem jeżeli wniosek o wydanie odpisów w ocenie Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego zawierał braki formalne, tj. np. brak opłaty skarbowej lub niedostatecznie wykazany interes prawny, to winien wystąpić do wnioskodawcy z prośbą o uzupełnienie tych braków, a dopiero po upływie terminu na uzupełnieniu braków formalnych wniosek można było pozostawić bez rozpoznania. Natomiast, jeżeli organ uznał, iż wniosek czyni zadość przepisom to powinien wysłać odpisy na adres wnioskodawcy wskazany we wniosku. Przyczyną powstania nieprawidłowości było zignorowanie przepisów procedury w załatwieniu sprawy. Skutkiem nieprawidłowości jest bezczynność organu w sprawie wydania odpisów. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Wójt Gminy oraz inspektor ds. obywatelskich.

Po analizie wyjaśnień Wójta Gminy w tej sprawie oraz na podstawie przekazanych kopii dokumentów, Wojewoda skieruje do Wójta Gminy Pozezdrze pismo w ramach sprawowanego nadzoru nad rejestracją stanu cywilnego, ponieważ ponowny wniosek o wydanie odpisów został złożony po okresie objętym kontrolą i załatwienie sprawy nie może zostać ocenione w ramach tego postępowania kontrolnego.

Nie stwierdzono naruszenia Konwencji Nr 16 z dnia 8 września 1976 r. dotyczącej wydawania wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego (Dz. U. 2004 r., Nr 166, poz.1735).

W okresie objętym kontrolą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu nie wydawał zaświadczeń o stanie cywilnym oraz o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby (*akta kontroli str. 66*).

5. Przenoszenia aktów z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

Kontroli poddano 19 aktów przeniesionych do rejestru stanu cywilnego w IV kwartale 2016 (*akta kontroli str. 187c*).

Wójt Gminy upoważnił inspektora ds. obywatelskich Pana Andrzej Fliszkiewicza do przenoszenia aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego – upoważnienie wydane zostało na podstawie art. 124a ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego (*akta kontroli str. 58*). Jednak stwierdzono, iż Pan Andrzej Fliszkiewicz nie posiada upoważnienia do nanoszenia wzmianek w papierowej księdze stanu cywilnego o przeniesieniu aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego, tj. nie posiada upoważnienia wydanego na podstawie art. 124 ust. 3 Prawa o aktach stanu cywilnego. Natomiast w trakcie kontroli stwierdzono, iż nanosił o wzmianki o przeniesieniu aktu do rejestru stanu cywilnego w dotychczasowym akcie, sporządzonym w księdze papierowej (*akta kontroli str. 98, 115*). Wójt Gminy wyjaśnił, że pracownik wykonywał te czynności w oparciu o upoważnienie z 24 listopada 2016 r. Jednak wyjaśnienia te nie mogą być uwzględnione, albowiem ani podstawa prawna wydania upoważnienia, ani sama jego treść nie wskazuje, że Pan Andrzej Fliszkiewicz był upoważniony do nanoszenia wzmianek o przeniesieniu aktu sporządzonego w księdze papierowej do rejestru stanu cywilnego. Przyczyną powstania nieprawidłowości był brak rzetelności przy sporządzeniu upoważnienia. Skutkiem nieprawidłowości było wykonywanie zadań bez upoważniania, a więc z przekroczeniem uprawnień przez pracownika. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Wójt Gminy.

W dziesięciu przypadkach akty zostały przeniesione prawidłowo, tj. do rejestru stanu cywilnego została przeniesiona cała treść aktu wraz ze wzmiankami dodatkowymi oraz przypiskami. Przy przeniesionych aktach stanu cywilnego uzupełnione zostały również dane dodatkowe, tj. numer PESEL czy stan cywilny.

Stwierdzono natomiast, że jeden akt małżeństwa został błędnie przeniesiony do rejestru stanu cywilnego, tj. do nieprawidłowej księgi w rejestrze stanu cywilnego, z nieprawidłową datą sporządzenia aktu oraz z nieprawidłową datą zawarcia małżeństwa (*akta kontroli str. 98, 116, 106-113*). Wójt Gminy wyjaśnił: *Omyłkowo wpisano rok 1955, z powodu błędnego odczytania faktycznej daty (niestaranne pismo), tj. 1953 roku*. Jednak wyjaśnienia te nie mogą być uwzględnione, ponieważ akt sporządzony w księdze papierowej, w ocenie kontrolującego, był czytelny i pisownia dat nie budziła w nim żadnych wątpliwości. Ponadto akt znajdował się w księdze z 1953 r., wobec czego akt nie mógł być sporządzony w 1955 r. i potwierdzać zdarzenia z 1955 r. Przyczyną powstania nieprawidłowości był brak rzetelności przy przenoszeniu aktu. Skutkiem nieprawidłowości jest funkcjonowanie w obrocie prawnym aktu, który potwierdza nieprawdziwe dane. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Wójt Gminy oraz inspektor ds. obywatelskich.

Ponadto stwierdzono, iż w czterech przypadkach przenosząc akt do rejestru stanu cywilnego, nie zostały uzupełnione dane, które można było wpisać na podstawie akt zbiorowych lub obowiązujących w dniu sporządzenia aktu przepisach (*akta kontroli str. 98, 116*). Przyczyną powstania uchybienia było niezastosowanie się pracownika przenoszącego akt do zaleceń

przekazywanych przez organ nadzoru. Skutkiem uchybienia jest niepełność aktów stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Wójt Gminy oraz inspektor ds. obywatelskich.

Stwierdzono również, że w dwóch przypadkach nie wpisano pod zmigrowanym aktem danych znajdujących się przy akcie tj., numerów PESEL osób, których akty dotyczyły (*akta kontroli str. 98, 116*), co jest naruszeniem art. 20 ust. 2 Prawa o aktach stanu cywilnego. Wójt Gminy wyjaśnił, iż nieuzupełnienie danych przy akcie wynika z przeoczenia pracownika. Numer PESEL jest jedynym łącznikiem między rejestrem stanu cywilnego a rejestrem PESEL, wobec czego brak zapisu przy akcie numeru PESEL będzie skutkowało nieaktualizowaniem się rejestru PESEL w zakresie zmian dokonanych w akcie. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Wójt i inspektor ds. obywatelskich.

Ustalono również, że w czterech przypadkach, po przeniesieniu aktu do rejestru stanu cywilnego, w papierowym akcie stanu cywilnego naniesiono przypiski na podstawie zdarzeń, które miały miejsce w 2016 r. (*akta kontroli str. 98, 116*), co jest sprzeczne z art. 124 ust. 5 Prawa o aktach stanu cywilnego, albowiem zgodnie z tym przepisem, to przeniesiony do rejestru stanu cywilnego akt, jest aktem stanu cywilnego w rozumieniu przepisów ustawy. Natomiast przeniesiony akt, który znajduje się w papierowej księdze może być traktowany jako akta zbiorowe prowadzone do tego aktu. Jak wyjaśnił Wójt Gminy *Aktualne przypiski umieszczano w akcie papierowym, aby akt cywilny w „źródle” tożsamy był z aktem papierowym*. Wobec obowiązującej ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, takie działanie jest zbędne i świadczy o niewłaściwej interpretacji przepisów. Skutkiem uchybienia jest angażowanie się pracownika w czynności, które wykonywał bez podstawy prawnej. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest inspektor ds. obywatelskich.

6. Stosowanie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska

W okresie objętym kontrolą wydano 2 decyzje na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Kontroli poddano sprawy od Nr USC.5355.1.2016 do Nr USC.5355.2.2016 (*akta kontroli str. 99*).

Sprawy dotyczyły zmiany nazwiska osób pełnoletnich.

W analizowanych sprawach postępowanie zostało przeprowadzone prawidłowo, a zebrany materiał dowodowy należy uznać za wyczerpujący. Wnioskujący o zmianę nazwiska składali obszernie wyjaśnienia uzasadniające dokonanie zmiany.

Stwierdzono jednak, że wnioski o zmianę nazwiska nie zawierały oświadczenia wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została wydana już decyzja odmowna (*akta kontroli str. 116, 160-187*). W związku z czym sprawy zostały rozpatrzone na podstawie wniosków zawierających braki

formalne. Wójt Gminy wyjaśnił, że nieprawidłowość wynika z przeoczenia Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego. Skutkiem nieprawidłowości jest naruszenie zapisów ustawy o zmianie imienia i nazwiska oraz orzekanie w sprawie w sytuacji, kiedy organ nie ma wiedzy (zapewnienia strony), że w tej samej sprawie inny organ nie wydał już rozstrzygnięcia. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Zastępca Kierownika Urzędu stanu Cywilnego.

Zastępca Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Pozezdrzu powiadomił organy wskazane w art. 13 ustawy o zmianie imienia i nazwiska o dokonanej zmianie oraz zaktualizowała rejestr PESEL.

Do ustaleń kontroli, przedstawionych kierownikowi jednostki kontrolowanej w projekcie wystąpienia pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe oceny, wnoszę o usunięcie nieprawidłowości i uchybień poprzez:

1. Wydzielenie pomieszczenia na archiwum dla urzędu stanu cywilnego,
2. Wpisywanie na dokumentach włączanych do akt zbiorowych numeru aktu i daty ich sporządzenia,
3. Pouczenie pracownika, iż nie jest upoważniony do wpisywania wzmianek dodatkowych w papierowych aktach stanu cywilnego lub wydanie przez Wójta Gminy stosownego upoważnienia dla inspektora ds. obywatelskich,
4. Skracanie terminu na zawarcie związku małżeńskiego wyłącznie po przedłożeniu przez nupturientów udokumentowanego wniosku,
5. Potwierdzanie na zaświadczeniu stwierdzającym, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego daty doręczenia dokutemu do urzędu stanu cywilnego,
6. Dążenie do zupełności aktów stanu cywilnego poprzez uzupełnianie w aktach brakujących danych z urzędu,
7. Przestrzeganie procedury administracyjnej, w szczególności poprzez właściwe zakańczanie spraw i niepozostawianie ich bez rozpoznania,
8. Nadawanie dzieciom numerów PESEL wyłącznie w okolicznościach wskazanych w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o ewidencji ludności, tj. w stosunku do dzieci urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
9. Uzupełnianie danych przy akcie o numer PESEL, jeśli został on nadany po sporządzeniu aktu urodzenia,

10. Nie zamieszczanie przypisków dotyczących bieżącej rejestracji w aktach stanu cywilnego sporządzonych w księgach papierowych – przypiski dotyczące bieżącej rejestracji należy zamieszczać wyłącznie w akcie przeniesionym już do rejestru stanu cywilnego,
11. Rozpatrywać wyłącznie kompletne wnioski o zmianę imienia lub nazwiska – w razie braku we wniosku któregośkolwiek z elementów wymienionych w art. 11 ustawy o zmianie imienia i nazwiska,
12. Uzupełnianie numerów PESEL pod aktami przenoszonymi do rejestru stanu cywilnego z papierowej księgi,
13. Uzupełnianie nazwiska rodowego ojca w przenoszonych do rejestru stanu cywilnego aktach, o ile nazwisko wynikało z przepisów obowiązujących w chwili sporządzenia aktu,
14. Unieważnienie aktu małżeństwa przeniesionego do niewłaściwej księgi, z zachowaniem zasad określonych w art. 127a ust. 2 Prawa o aktach stanu cywilnego,
15. Rzetelne przenoszenie aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego.

W związku z doręczeniem inspektorowi ds. obywatelskich prawidłowego upoważnienia do wydawania odpisów aktów stanu cywilnego, zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby oraz zamieszczania przypisków, z wyjątkiem przypisków zamieszczanych przy akcie stanu cywilnego na podstawie uznania orzeczenia organu państwa obcego lub na podstawie innego dokumentu pochodzącego od organu państwa obcego, a niewymagającego uznania albo odpisu zagranicznego dokumentu stanu cywilnego przekazanego do urzędu stanu cywilnego w wykonaniu umowy międzynarodowej przewidującej wzajemną wymianę informacji w zakresie stanu cywilnego, odstępuje się od formułowania zalecenia dotyczącego wydania pracownikowi upoważnienia z niewłaściwą podstawą prawną.

Proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 15 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki